

: status for automatisk fredete kulturminner
i Trondheim kommune, Sør-Trøndelag

Fortidens minner i dagens landskap

Status for automatisk fredete kulturminner i Trondheim kommune, Sør-Trøndelag, 2005

Rut Helene Langebrekke Nilsen

Forord

Periodiske kontrollregistreringer av tap og skade av automatisk fredete kulturminner er en del av Riksantikvarens miljøovervåkningsprogram. Sør-Trøndelag fylkeskommune fikk våren 2005 i oppdrag å gjennomføre kontrollregistrering i Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylke. Feltarbeidet ble utført i løpet av 20 dagsverk i oktober og november 2005 av Rut Helene Langebrekke Nilsen, arkeolog i Sør-Trøndelag fylkeskommune. Kollega arkeolog Knut Harald Stomsvik deltok en dag i felt.

Storslåtøya, 02.06 2006

Rut Helene Langebrekke Nilsen
arkeolog

Sammendrag

I rapporten beskrives omfanget av de skader som er registrert påført de automatisk fredete kulturminnene og kulturminner med uavklart vernestatus i Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylke i perioden 1997-2005. Undersøkelsen er utført etter Norsk Standard "NS9450 Automatisk fredete kulturminner – Registrering av tap og skade. 1. utgave." Tilstanden til hvert enkeltminne er registrert, eventuell skade og skadeårsak er anført, det er utført kontroll på stedfesting, kulturminnene er målt inn på nytt som flater og arealtypen hvor kulturminnene ligger er registrert. Lignende kontroll ble utført i 1997, hvor rune-R merkede fornminner registrert for det Økonomiske kartverket ble oppsøkt og tilstanden registrert. En noe annen metodikk og system for kontrollregistrering i 1997 gjør det imidlertid vanskelig å sammenligne resultatene.

Resultatet av undersøkelsen viser at i alt 44 kulturminner er utsatt for tap eller skade i løpet av perioden 1997-2005. Skade er en samlebetegnelse og innbefatter både forhold på selve kulturminnet og i sikringssonen. I alt 13 av de skadete kulturminnene ble dessverre ikke kontrollert i 1997 og trolig har skadene i noen tilfeller oppstått før forrige kontroll. Årlig tap i perioden er 0,24 %, mens årlig skade er 2,48 %. Hovedårsak til skade og tap er husbyggings- og friluftskade. Arealbruken har i hovedsak ikke endret seg i løpet av perioden, bortsett fra at beite har blitt gjenopptatt i en del tidligere beiteområder. I alt 14,2 % av de punktfestede kulturminnene har et avvik over 20 meter og kan karakteriseres å være feilavmerket.

Registreringen er utført på vegne av Riksantikvaren som ønsker en kartlegging av årsaker til at fornminnebestanden desimeres. Undersøkelsen inngår som en del av Riksantikvarens miljøovervåkningsprogram.

Innholdsfortegnelse

Forord.....	side 2
Sammendrag.....	side 3
1. Innledning.....	side 5
2. Bakgrunn.....	side 5
3. Hovedresultater.....	side 5
4. Presentasjon av området.....	side 7
4.1 Trondheim kommune, Sør-Trøndelag.....	side 7
4.2 Omfanget av tidligere registreringer.....	side 7
4.3 Metode.....	side 8
5. Kvalitetsvurdering av tidligere registreringer.....	side 9
5.1 Kontrollregistrering 1997.....	side 9
5.2 Kontroll av kartfesting.....	side 10
6. Resultat av kontrollen.....	side 10
6.1 Nye registreringer.....	side 10
6.2 Tilstandsendring i perioden 1997-2005.....	side 11
6.3 Fornminner som er berørt av tiltak i perioden 1997-2005.....	side 12
6.4 Tiltak som har forårsaket skade eller fjerning av fornminner i perioden 1997-2005.....	side 16
6.5 Areal og arealbruksendring.....	side 18
6.6 Kontroll av kartfesting.....	side 19
7. Tendenser i trusselbildet.....	side 20
8. Konklusjon.....	side 20
9. Kilder.....	side 21
10. Vedlegg.....	side 22-35
1. Brev fra Riksantikvaren, datert 04.04.2005. Miljøovervåkningsprogram "Fortidens minner i dagens landskap". Kontrollregistrering av automatisk fredete kulturminner i Trondheim kommune i 2005.	
2. Registreringer utført av Sør-Trøndelag fylkeskommune 1990-2004.	
3. Kontrollregistreringsskjema brukt under feltarbeidet.	
4. ØK-registrerte kulturminner som ikke ble kontrollregistrert 1997.	
5. Kulturminner registrert feil i 97.	
6. Nyregistrerte kulturminner oppdaget i forbindelse med kontrollen 2005.	
7. Status for alle registrerte kulturminner.	

1. Innledning

Overvåking av kulturminner og kulturmiljøer er en del av den statlige miljøovervåkingen i Norge. Kulturminneovervåking skal gi et grunnlag for å vurdere i hvilken grad de nasjonale målene som er satt for kulturminner og kulturmiljøer nås. Resultater fra overvåking gir informasjon som er strategisk viktig for politikere og forvaltningen.

Miljøovervåking danner et viktig kunnskapsgrunnlag for å avgjøre hvilke tiltak som skal settes i verk når kulturminner er truet. Gjennom systematisk overvåking og rullerende rapportering vil man finne ut om tiltakene har effekt. Det vil også kunne klarlegges hvilke konsekvenser tiltakene får, og på den måten kan utviklingen styres i forhold til å nå nasjonale miljømål.

Resultatene fra overvåking bidrar også til å formulere nye politiske mål eller revidere eksisterende mål. Overvåkingen har derfor også en viktig betydning for prioriteringer innenfor forvaltningens arbeidsområder. Det er likedan av strategisk verdi når resultater fra overvåkingen viser en positiv utvikling, eller at et formodet trusselbilde ikke er så bekymringsfull som antatt. Det er et viktig poeng at også de positive momentene kommer fram og er målbare i forvaltningen av kulturminner og kulturmiljøer (<http://www.riksantikvaren.no/Norsk/Fagemner/Miljoovervaking/>).

Prosjekt "Kontrollregistrering av automatisk fredete kulturminner" ble igangsatt i 1997 med fokus på desimeringshastigheten for automatisk fredete kulturminner. Prosjektet har siden 2001 blitt innlemmet i Riksantikvarens miljøovervåkingsenhet, og har som mål å få oversikt over utviklingen av tap av og skade på arkeologiske kulturminner ved feltkontroll og data fra kulturminnedatabasen Askeladden.

I overvåkingsprogrammet overvåkes det i alt 16 kommuner over en tidsperiode på fem år. Etter fem år kontrollregistreres de samme kommunene på nytt for å få oversikt over ukontrollert tap og skadeårsakene. Trondheim kommune ble kontrollregistrert i 1997 og andre omdrev av kontrollregistreringen ble utført høsten 2005.

2. Bakgrunn

Kontrollregistreringen er utført av Sør-Trøndelag fylkeskommune etter bestilling fra Riksantikvaren. Riksantikvarens bestilling er vedlagt, (vedlegg 1). Normalt er det Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) som foretar kontrollregistrering på vegne av Riksantikvaren. Bakgrunnen for Sør-Trøndelag fylkeskommunes ønske om å utføre kontrollregistreringen er flere, blant annet er det viktig for forvaltningsleddet å kjenne status til og ha førstehånds kunnskap om de kulturminner en er satt til å forvalte. Samtidig er det fylkeskommunens ansvar å ajourholde dataene i Askeladden. Som et tilleggsmoment kommer at undertegnede var feltleder for mesteparten av kontrollregistreringen i 1997 og dermed har sett tilstanden til de aller fleste kulturminnene som skulle kontrolleres.

3. Hovedresultater

Kontrollregistreringen i 2005 omfattet alle registrerte og synlige automatisk fredete kulturminner (vernestatus AUT) og kulturminner med uavklart vernestatus (UAV) i Trondheim kommune, Sør-Trøndelag. Det ble oppdaget 19 nye enkeltminner under kontrollen, disse inngår ikke i årets kontroll. 5 enkeltminner ble ikke kontrollert. Totalt antall kulturminner som ble kontrollert er 201 enkeltminner.

Kontrollregistreringen utført 1997 omfattet alle automatisk fredete kulturminner avmerket med rune-R på Økonomisk kartverk bortsett fra 4 enkeltminner. Antallet kontrollerte kulturminner var 196. Under registreringen for Økonomisk kartverk i 1965 ble det i alt registrert 200 enkeltminner.

Gjennomsnitt for årlig tap og skade på fornminner i Trondheim kommune.

Figur nr 1.			
Gjennomsnitt for årlig tap og skade på fornminner i Trondheim kommune			
Sum pr. år tap og skade, gjennomsnitt			
Periode:	Totalt antall kulturminner	Antall skade og tap	%
1965-1997:	196	87	1,38
1997-2005:	201	44	2,73
Tap pr år, gjennomsnitt			
Periode:	Totalt antall kulturminner	Antall tap	%
1965-1997:	196	25	0,39
1997-2005:	201	4	0,24*
* Tallene gir trolig ikke et riktig bilde da tre av kulturminnene som er registrert som tapt i 2005 ikke ble kontrollert i 1997. X-merkede kulturminner ble ikke kontrollert i 97. Trolig er bare 2 gravrøyser blitt fjernet i perioden 1997-2005. Hvis dette stemmer er årlig tap i perioden 1997-2005 på 0,12 %.			
Skade pr. år, gjennomsnitt			
Periode:	Totalt antall kulturminner	Antall skade	%
1965-1997:	196	62	0,98
1997-2005:	201	40	2,48*
Skade er en samlebetegnelse og innebefatter følgende tilstandskategorier: Skade, Tildekket, Skjemmet og gjelder forhold både på selve kulturminnet og i sikringssonen.			
* Tallene gir trolig ikke et riktig bilde da i alt 10 av kulturminnene som inngår i dagens kontroll og som er skadet ikke ble kontrollert i 1997. Tre av disse kulturminnene har skader som ser gamle ut, og som trolig er eldre enn 1997. Hvis dette stemmer er årlig skade i perioden 1997-2005 på 2,3 %			

4. Presentasjon av området

4.1 Trondheim kommune

I 1964 ble Trondheim by og sognene Lade, Bratsberg, Leinstrand, Byneset og Tiller slått sammen til en storkommune, figur 2. Kommunen dekker et areal på 342 km², hvorav ca 65 km² er by- og tettstedsareal, resten er stort sett landbruksareal. Av landbruksarealet er 63 km² dyrka mark, 124 km² er skogsmark og 20 km² vann og 60 km² er fjell, myr og annen utmark. Omlag 114 km² regnes som produktiv skog, dvs. skog som produserer nyttbart tømmer. 66 % av skogarealet i Trondheim er i privat eie, 21 % av arealet er kommunalt og 13 % er i statlig eie eller er statsallmenning. Trondheim er en storby, samtidig som mesteparten av kommunen er landsbygd med store dyrkaområder, utmark og kyst.

Befolkningen er på 156 161 (1.1.2005) og gjennomsnittlig befolkningsvekst er om lag 1800 personer årlig. Trondheim har størst befolkningsvekst i byområdene, noe som skyldes en bevisst fortettingspolitikk hvor reduksjon av transportbehov er et viktig element, men også byens avgrensning og omlandenes ulike utstrekning og tilgjengelighet spiller inn. Kun 0,8 % av befolkningen er sysselsatt i primærnæringene, 25,9 % er sysselsatt i sekundær-næringene, og hele 73,60 % er sysselsatt i tertiærnæringene.

4.2 Omfanget av tidligere registreringer

Trondheim kommune ble registrert for det Økonomiske kartverket i 1965 (ØK-registreringen). Det ble i alt registrert 200 faste fornminner fordelt på 92 lokaliteter. De aller fleste enkeltminnene som er registrert for Økonomisk kartverk og som har fått fredningsstatus i Trondheim kommune er synlig fornminner og er gravminner av ulike typer. For nærmere redegjørelse for ØK-registreringen henvises det til Kari Støren Binns 1998, s 6f.

ØK-rapporten ble trykket opp på nytt i 1978 med mindre rettelser og nyregistreringer. Kontrollregistreringen i 1997 legger imidlertid ØK-rapporten fra 1965 til grunn og nyregistreringer ble derfor ikke kontrollert. Under kontrollregistreringen i 1997 ble kun kulturminner avmerket med rune-R kontrollert.

Sør-Trøndelag fylkeskommune har gjennomført en del registreringer i kommunen fra 1990- til i dag. Det er i perioden registrert 20 lokaliteter, med en mengde enkeltminner (kanskje opp mot 1000 enkeltminner). Kulturminnene har blitt registrert i forbindelse med planarbeid og dette har innebåret at mange er fjernet gjennom dispensasjon, (se vedlegg 2). Dette dreier seg først og fremst om kulturminner som er skjult under dyrket mark. Registreringene utført av Sør-Trøndelag fylkeskommune inngår ikke i kontrollregistreringen eller tabell da de enten er fjernet, usynlige kulturminner eller registrert i 2005. Unntatt er 3 gravrøysen som ble registrert i 2004. Disse inngår i kontrollen.

4.3 Metode

Alle registreringer utført for Økonomisk kartverk er digitalisert og lastet inn i kulturminnedatabasen Askeladden med tekstbeskrivelse og geometri, 3 lokaliteter hadde imidlertid ikke geometri knyttet til seg. I ett tilfelle ble forholdet ikke oppdaget før etter at kontrollregistreringen var avsluttet. Det gjelder et gravfelt, idnr. 16245-1-4. Lokaliteten ble ikke kontrollregistrert pga snøfall da forholdet ble oppdaget. De fleste nye registreringer utført i perioden 1966-1990 er digitalisert i Askeladden, men det er ikke knyttet geometri til disse kulturminnene. Disse kulturminnene ble innmålt og kontrollert.

Det ble foretatt utsjekk av alle kulturminnedata fra Trondheim kommune i Askeladden. Deretter ble det ryddet i filene og alle kulturminner som ikke hadde vernestatus AUT eller UAV ble slettet fra utsjekkfilen. Videre ble automatisk fredet kulturminner som er erklært fjernet slettet fra utsjekkfilen. Det viser seg at kulturminner som hadde vernestatus ikke fredet (IKKE) i Fornminnebasen har fått vernestatus UAV under konverteringen av dataene fra Fornminnebasen til Askeladden. Det er usikkert om dette er en konsekvent endring som gjelder alle kulturminner med status IKKE i Fornminnebasen, eller om det er spesielt for Trondheim. Dette ble oppdaget under selve feltarbeidet. Slike kulturminner ble ikke oppsøkt, i de tilfeller der det fremgikk av tekstbeskrivelsen i Fornminnebasen at kulturminnet hadde vernestatus IKKE og at det dreide seg om enten et erklært fjernet fornminne eller et kulturminne fra nyere tid.

Utsjekkfilen er en shape-fil som genereres i Askeladden og som har et bestemt sett kolonner med opplysninger/registreringsdata knyttet til seg. Originaldataene eksporteres i UTM sone 33N og måtte derfor transformeres over i UTM sone 32N som er den som brukes i Sør-Trøndelag. Shape-filen ble utvidet med kolonner spesielt beregnet på kontrollregistrering, slik at det kunne dannes en tabell til bruk i rapporten. Kolonnene dreier seg om arealbruk i ØK, arealbruk ved registreringen i 1997, tilstand i ØK, tilstand i 1997, skade i ØK, skade i 1997, Fornminne-id, skadebeskrivelse i 2005 mv. Det ble utarbeidet et elektronisk skjema ved hjelp av ArcPad Application builder beregnet spesielt på kontrollregistrering, se eksempel vedlegg 3. Skjemaet skal for øvrig endres slik at forvaltningen kan benytte det til kontrollregistrering. Dette er et pågående samarbeidsprosjekt mellom Sør-Trøndelag fylkeskommune og Riksantikvaren.

Enkeltminnene ble målt inn med Leica S5 differensiell GPS (DGPS) med 0,50-1 meters nøyaktighet (DPOS). I visse tilfeller forårsaket tett skog at nøyaktigheten på målingene avviker noe. Dette er registrert i metadatafeltene i shape-fila og skal lastes inn i Askeladden. Alle enkeltminner ble målt inn som flater og gitt identifiseringsnummer tilsvarende de nummer

som finnes i Askeladden. På de to store gravfeltene By nordre og Digre var det noe uklart hvilket enkeltminne som tilsvarte de ulike enkeltminneidnr. i Askeladden.

Lokalitetene ble ikke målt inn på nytt. Derimot er det foretatt en manuell justering av lokalitetene der dette har vært påkrevet etter innmåling av enkeltminnene.

Kontrollen ble påbegynt første uka i juli, men ble avsluttet med en gang på grunn av svært tett vegetasjon og høyt gress. Det er ikke optimalt å registrere under slike forhold da det kan være vanskelig å gjenfinne kulturminnene og se skader som er påført når det er tett vegetasjon. Arbeidet ble derfor besluttet utsatt til høsten etter at gress og løv var borte. Feltarbeidet ble gjennomført i løpet av oktober og november og i alt ble 201 automatisk fredete kulturminner og kulturminner med uavklart vernestatus oppsøkt og registrert med hensyn til tilstand, kartplassering og arealbruk.

5. Kvalitetsvurdering av tidligere registreringer

For kvalitetsvurdering av registreringen for Økonomisk kartverk i 1965 henvises det til Støren Binns 1998.

5.1 Kontrollregistrering 1997

Under kontrollregistreringen utført sommeren 1997 ble kun automatisk fredete kulturminner med avmerket med rune-R på ØK-kart kontrollert. Det innebar at kulturminner karakterisert som Usikker (eksempelvis usikker gravrøys og usikker gravhaug) avmerket med X for Økonomisk kartverk ikke ble kontrollert. Dette har medført ulempe i forhold til at 13 av de X-merkede kulturminnene som ikke ble kontrollregistrert i 1997 har skader eller er tapt, og det er dermed vanskelig å anslå når skaden eller tapet har skjedd. Dette har relevans både for statistikken og sammenligningsgrunnlaget, men også for forvaltningen av kulturminnene i etterkant med hensyn til vurdering av anmeldelse og foreldelsesfrist med mer.

Det har vist seg at i alt 11 lokaliteter med til sammen 18 enkeltminner som er registrert for ØK, ikke ble kontrollert under registreringen i 1997, (vedlegg 4). Den manglende kontrollen skyldes trolig først og fremst at de fleste av disse var X-merket i ØK-rapporten. To lokaliteter ble ikke oppsøkt på grunn av snøfall i oktober i 1997.

Ved kontrollen i 2005 ble det oppdaget at det var gjort noen feilregistreringer i 1997, (vedlegg 5). I to tilfeller ble feil punkt registrert, dette innebærer at selve gravminnet ikke ble oppsøkt og kontrollert (idnr 45910-1, og 73052-1). Et kulturminne ble registrert som intakt, mens det i virkelighet var fjernet allerede i 1997 (idnr. 26405-1), og et kulturminne som var registrert som fjernet i 1997 eksisterer, men er skadet (idnr. 66945-16).

Feilregistreringen gjør at tilstanden til et gravminne (73052-1) er registrert som skadet, mens det i virkeligheten er intakt. Feilregistreringene skyldes delvis manglende erfaring fra feltpersonalets side, men også feil avmerkning på kartet. På grunn av manglende nummerering på skissene til to større gravfelt er det svært vanskelig å sammenligne tilstanden på enkeltminnenivå på to større gravfelt. Dette gjelder på gravfeltet på Digre og By nordre.

Kulturminner som var registrert i perioden 1965-1997 ble ikke kontrollert i 1997. Disse er imidlertid kontrollert i 2005.

5.2 Kontroll av kartfesting 1997

I sin bestilling ber Riksantikvaren om at DGPS skulle benyttes under kontrollregistreringen i 1997. Det ble testet på noen få lokaliteter, men pga lite erfaring med slikt utstyr ble nøyaktigheten for dårlig (Støren Binns, 1998). Kartfestingene ble derfor kun manuelt kontrollert, noe som kan sies å være en svakhet ved undersøkelsen i 1997. Kontrollen av kartfestinger utført i 2005 må derfor sammenlignes med kartfestingen på Økonomisk kartverk fra 1965.

6. Resultat av kontrollen

6.1 Nye registreringer

I forbindelse med kontrollen ble det oppdaget i alt 19 nye enkeltminner. Det dreier seg om 5 gravhauger, 6 gravrøysar, 2 kullgroper, 1 mulig hulveg, 3 aktivitetsområder med skjorbrent stein i dyrkamarka, samt 2 kokegroper synlige i overflaten av dyrkamarka, vedlegg 6.

Flesteparten av de nyregistrerte kulturminnene ligger i umiddelbar nærhet av tidligere registrerte fornminner. De nyregistrerte kulturminnene inngår ikke i den videre beskrivelse av tilstandsendring og fornminner som er berørt av tiltak i perioden 1997-2005. Av de 19 nyregistrerte kulturminnene er 14 karakterisert som intakte, 4 er skadet som følge av dyrking og 1 er utsatt for naturskade. En av de nyregistrerte gravrøysene representerer en av de største som er registrert i Trondheim kommune, bilde 1.

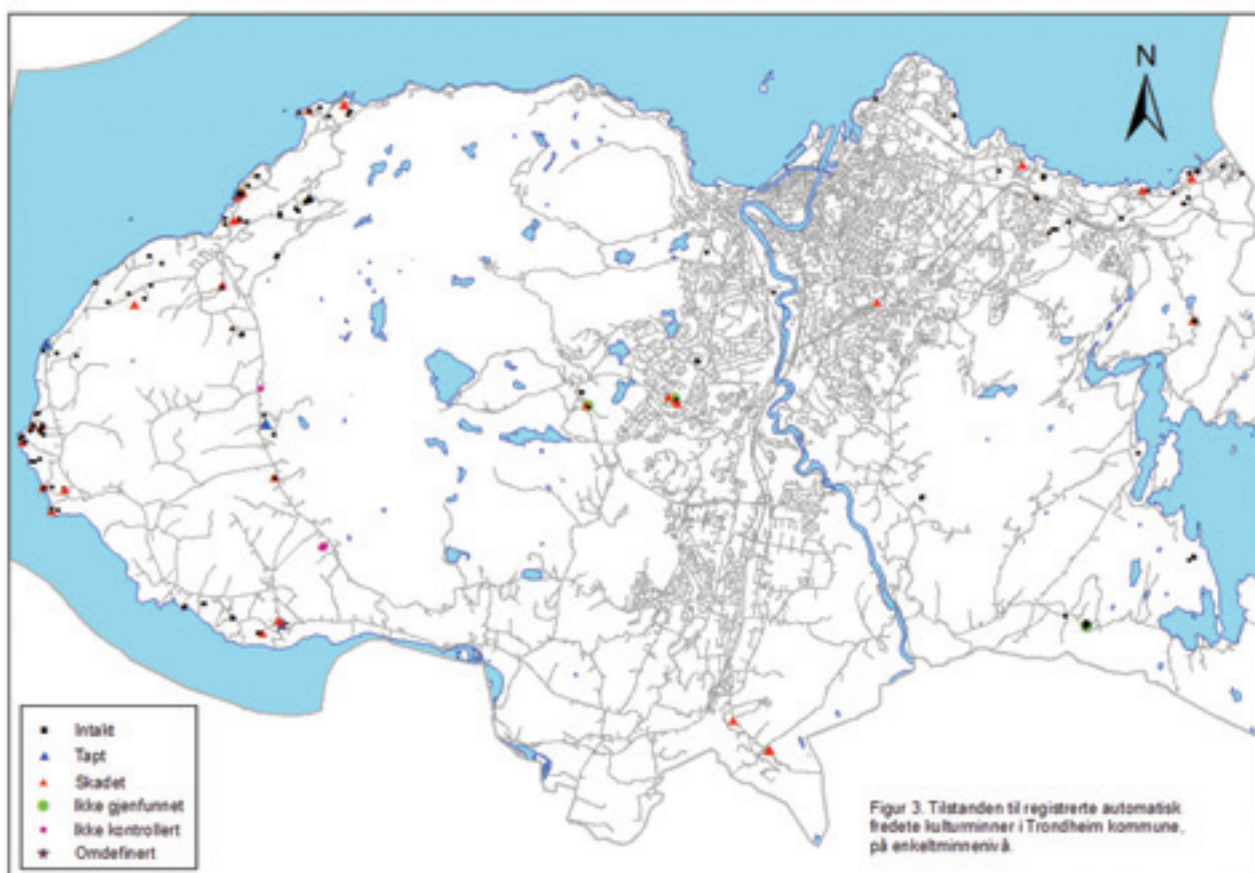

Bilde 1: Idnr. 45892-3. Ikke tidligere registrert gravrøys på Haugen, Byneset. Røysen har en diameter på ca. 19 m og er 2-3 meter høy.

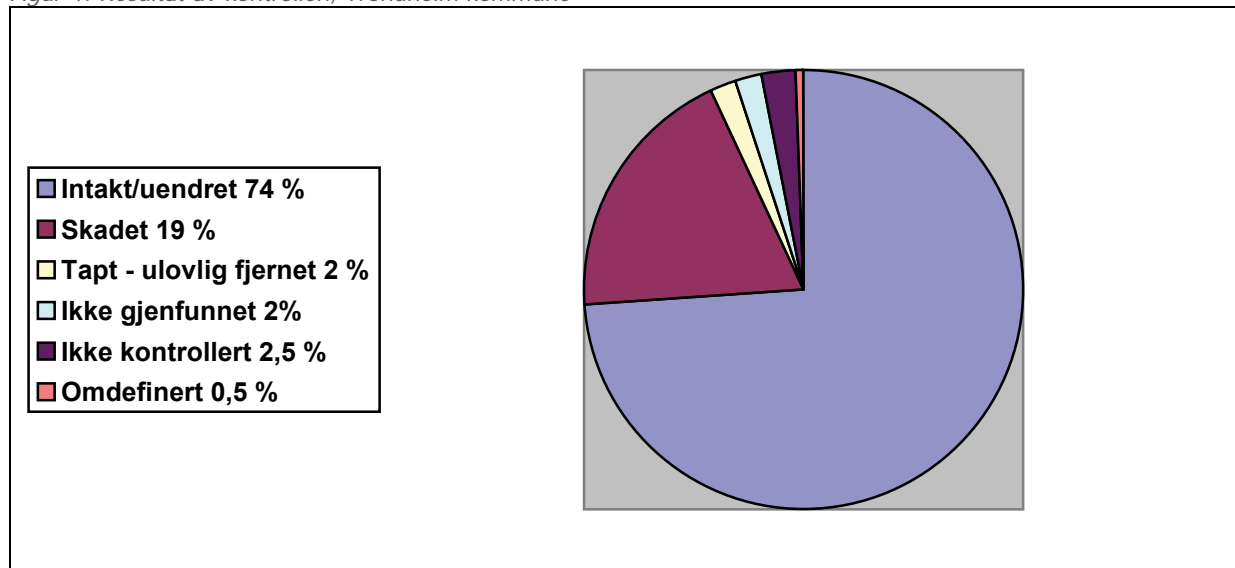
6.2 Tilstandsending i perioden 1997-2005

Under kontrollen ble 201 tidligere registrerte kulturminner oppsøkt og tilstanden kontrollert, figur 3, figur 4 og vedlegg 7. Tilstanden til i alt 152 kulturminner er uendret siden forrige registrering. Kategorien intakt/uendret innbefatter alle kulturminner hvor det ikke er skjedd noen endring siden siste registrering. Dette innebærer at kulturminner som er registrert som skadet ved forrige registrering og som fortsatt er skadet vil bli kategorisert som intakt/uendret. Totalt har 44 enkeltminner blitt utsatt for tiltak i perioden. Av disse er 4 tapt uten dispensasjon, mens 40 er karakterisert som skadet. I alt 4 kulturminner ble ikke gjenfunnet, 1 kulturminne ble omdefinert og 5 kulturminner ble ikke kontrollert. Manglende kontroll skyldes at det ikke forelå geometri i Askeladden for et gravfelt bestående av 4 enkeltminner. Dette forholdet ble oppdaget først etter at det var kommet snø. Videre ble et enkeltminne ikke kontrollert da det var hest på beite og ingen grunneiere til stede som kunne verifisere at det var trygt å gå innenfor gjerdet.

Figur 3.

Figur 4: Resultat av kontrollen, Trondheim kommune

6.3 Fornminner som er berørt av tiltak i perioden 1997-2005

Kontrollregistreringen er utført etter "Norsk Standard; Automatisk fredete kulturminner – Registrering av tap og skade. NS 9450, 1. utgave oktober 2003." og gyldige kategorier i Askeladden.

Ulovlig fjernet

Kategorien innbefatter alle tiltak som har medført at et automatisk fredet kulturminne er fjernet i sin helhet uten forutgående dispensasjon fra kulturminnelovens § 3 og 8. I Trondheim kommune er det 4 fornminner som er fjernet siden 1997.

Det hefter det noe usikkerhet ved disse tallene fordi 3 av fornminnene ikke ble kontrollert i 1997, da de var X-merket. Etter forhold på stedet er det imidlertid sannsynlig at 1 av de 3 fornminnene er fjernet ganske nylig, se bilde 2, mens de 2 resterende nok er fjernet gjennom dyrking før 1997. Det er sannsynlig at tapet i perioden 1997-2005 er to gravrøyser.

Bilde 2: Idnr. 66947-1.
Bortsprenget gravrøys til fordel
for parkeringsplass.

Bilde 3. Idnr. 66945-2, fjernet gravrøys i forbindelse med utvidelse av veg/garasjeanlegg. Har trolig ligget der sandhaugen ligger.

Dispensasjon, ikke fjernet

Det er gitt dispensasjon fra kulturminnelovens § 8,1 for en gravrøys i perioden (idnr. 6863-1) På grunn av uoverensstemmelse med grunneier er denne ikke gravet ut og vil trolig heller ikke bli gravet ut. Videre er det gitt dispensasjon fra kulturminnelovens § 8,4 til utgravning av et bosetningsområde på Torgård vestre, gnr. 311/1. Dispensasjonen ble gitt i 1998. Av ukjent årsak er ikke området gravet ut.

Tillatt fjernet med dispensasjon fra kulturminneloven

I alt 14 lokaliteter med skjulte kulturminner under dyrkamarka er fjernet etter forutgående arkeologiske utgravninger, (se vedlegg 2). Dette er kulturminner registrert av Sør-Trøndelag fylkeskommune i perioden 1998-2003. Lokalitetene inngår ikke i statistikken over tap.

Skadete fornminner

I kategorien skadete kulturminner inngår all ulovlig eller forsettelig forringelse som ikke fører til sletting/fjerning. Til kategorien hører også skade og skjemme innenfor sikringssonen. Skade kan oppfattes som en samlebetegnelse og innebefatter følgende tilstandskategorier i Askeladden: Skadet, Tildekket, Skjemmet. Til sammen 40 enkeltminner hadde fått skader etter kontrollregistreringen i 1997. Skadeomfanget spenner fra relativt små inngrep på ca. 20x20x20 cm, til tildekking med avfall og større inngrep i kulturminnet og sikringssone. Nedenfor er en oversikt over skader på selve fornminnet og skader i sikringssonen.

Tiltak i fornminnet

I kategorien inngår tiltak som omfatter alle typer inngrep i selve fornminnet som er egnet til å skade, flytte, forandre eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner. Av de kontrollerte kulturminnene har 22 kulturminner vært utsatt for tiltak som har skadet det direkte. Skadene er i hovedsak knyttet til slitasjeskader, men også tildekking med søppel og hageavfall er vanlig. I et tilfelle er det gravet i selve gravrøysen i forbindelse med hyttebygging, bilde 4.

*Bilde 4. Idnr. 66945-7.
Anneks bygget inn i gravrøys.*

Det fremgår av materialet at kulturminner som ligger i nærheten av dyrkamark, i såkalt randvegetasjon, ofte blir benyttet som avfalls plass eller lagerplass for gammelt landbruksmateriale, bilde 5.

Bilde 5. Idnr. 66945-22. By nordre. Trondheims største gravfelt med opprinnelig over 30 gravrøyser. I dag er flere av røysene forsøplet, men vil trolig bli ryddet i forbindelse med Miljøplan i landbruket.

Bilde 5. Idnr. 66945-22. By nordre. Trondheims største gravfelt med opprinnelig over 30 gravrøyser. I dag er flere av røysene forsøplet, men vil trolig bli ryddet i forbindelse med Miljøplan i landbruket.

Tiltak i sikringssonen

Et 5 meter bredt belte rundt den synlige ytterkant av hvert kulturminne er fredet i henhold til kulturminnelovens § 6. Dette arealet omfattes av de samme bestemmelser som selve kulturminnet. Av de kontrollerte kulturminnene er det 18 kulturminner som har inngrep/skader/skjemme utelukkende i sikringssonen. Skadeårsakene er mange, men hovedårsaker ser ut til å være avfallsdeponi og dyrking. Av de 18 kulturminnene som har tiltak i sikringssonen var det 3 som ikke ble kontrollert i 1997. I et av disse tilfellene ser skaden ut til å være gammel, se bilde 6.

Bilde 6: Idnr. 45907-1, Kystadskogen. Gammel betongmur i sikringssonen.

Ikke gjenfunnet

Det var i alt 4 kulturminner som ikke kunne gjenfinnes på grunnlag av foreliggende dokumentasjon. 2 av kulturminnene ligger på de store gravfeltene på Digre og By nordre hvor det mangler detaljerte skisser med idnr. som gjør det vanskelig å fastslå hvilket kulturminne som tilhører hvilket idnr. Det totale antall kulturminner innenfor gravfeltene stemmer, men plasseringen på kart ser ikke rett ut.

En gravrøys som ikke kontrollert i 1997 (idnr. 6891-3) ble ikke gjenfunnet. Av beskrivelsen av kulturminnet er det for øvrig grunn til å anta at dette ikke er en gravrøys. Det siste kulturminnet som ikke ble gjenfunnet er en tvilsom bautastein, som heller ikke ble kontrollert i 1997.

Omdefinert

Kategorien innbefatter kulturminner som ikke lenger regnes som automatisk fredete kulturminner fordi det i etterkant er bevist at det ikke samsvarer med bestemmelsen om status som automatisk fredet kulturminne. Under kontrollen ble en tidligere registrert gravrøys omdefinert til å være en nyere tids rydningsrøys med iblandet betong. Det er trolig at det har stått en bygning på stedet.

6.4 Tiltak som har forårsaket skade eller fjerning av fornminner i perioden 1997-2005.

Ved kontrollen skal årsakene til skade eller fjerning angis. I de fleste tilfellene er det entydig hva som har skjedd. I enkelte tilfeller er det umulig å anslå hvorfor et kulturminne er fjernet eller skadet.

Jordbruksskade

I forbindelse med jordbruksaktivitet kan det skje skade som følge av pløying, nydyrking, grøfting, planering, tildekking, deponering av masse, opparbeidelse av landbruksveier, beiteskader, dyrking av et areal med mer. I Trondheim kommune er totalt 9 kulturminner tapt eller skadet av jordbruksvirksomhet. Kulturminner som ble utsatt for dyrking i 1997 og som fortsatt blir det vil ikke komme frem i denne statistikken, da tilstanden registreres som intakt/uendret fordi det i de fleste tilfeller er umulig å fastslå om det skjer ytterligere skade.

I alt 2 kulturminner er registrert som tapt i forbindelse med slik virksomhet, mest sannsynlig er skaden skjedd før 1997. Videre er 1 gravhaug direkte skadet av hestetråkk, mens sikringssonen tilhørende 5 kulturminner er skjemet først og fremst på grunn av dyrking. En gravrøys som ble registrert som fjernet i 1997, men som faktisk eksisterer, er delvis tildekket av deponert masse fra jordbruksarbeid.

Kulturminnelovens bestemmelse i § 3 som sier at "Er marken over et automatisk fredet kulturminne eller i et område som nevnt i § 6, tidligere nyttet til beite eller innmark, kan den fortsatt nyttes til disse formål hvis ikke vedkommende myndighet bestemmer noe annet. Uten tillatelse av vedkommende myndighet må det ikke foretas pløying og annet jordarbeid dypere enn tidligere" gir de facto tillatelse til fortsatt dyrking/ødeleggelse av en rekke kulturminner, først og fremst gravminner og forhistoriske bosetningsområder. Det er svært sjelden at kulturminneforvaltningen gir bestemmelser knyttet til arealbruken i dyrkamark, dette skjer først og fremst i forbindelse med regulering av slike arealer.

Skogbruksskade

Skogbruksskade omfatter virksomhet knyttet til alle former for skogsdrift, så som markberedning, hogst, kjørespor/slitasje, anlegg av skogsveier/adkomstveger, nyplanting med mer. Ingen kulturminner har vært utsatt for denne type skader.

Bygg- og anleggsvirksomhet, industri – og veiutbygging

Kategorien innbefatter skade og/eller inngrep som følge av private og/eller offentlige utbyggingsprosjekter og gjelder skader som oppstår i forbindelse med grøfter, vann- og avløpsledninger, tildekking (eksempelvis deponering av byggeavfall), innebygging, parkeringsplass, slitasje (kjørespor) veianlegg med mer, bilde 7. I alt 3 kulturminner er registrert som skadet eller skjemet i forbindelse med slik virksomhet. Sikringssonen til 2 gravminner er skadet/skjemet, hvorav for et av gravminnene er skaden gammel, men er ikke kontrollert tidligere.

Bilde 7: Idnr. 45911. I Binns 1998, figur 13 viser tilstanden til gravrøysa. I løpet av 8 års perioden fra 1997-2005 er det skjedd ytterligere slitasje som resultat av anleggstrafikk.

Husbyggings – og friluftlivskade

Til denne kategorien hører skader som følge av nybygging eller utvidelse av boliger, campingplasser, hytteanlegg, bryggeanlegg, garasjer, uthus, veiplaneringer eller adkomstveger. Under kontrollen ble i alt 22 kulturminner karakterisert å ha slik skade, hvorav 2 kulturminner er tapt (bare det ene ble kontrollert i 1997), 10 kulturminner har skade/skjemme i sikringssonen mens det er skade på kulturminnet for de resterende kulturminnene. Av de skadete kulturminnene er det en gravhaug som er blitt bygget om slik at toppen utgjøres av et brosteinsbelagt gulv med integrerte sittebenker i tre og blomsterbed, bilde 8, mens en gravhaug har blitt fullstendig tildekket med en treplattung, bilde 9.

Bilde 8. Idnr. 36323-1 – Moholt studentby, nyanlagt sitteanordning og blomsterbed på toppen av gravhaug.

Kategorien husbygging- og friluftlivskade er den største skadekategorien og tendensene i trusselbildet fra forrige kontrollregistrering er forsterket. Halvparten av skadene i kategorien ligger i arealbrukskategorien tun/hage/park og viser at fornminner som ligger i slike miljøer gradvis blir forringet og står i fare for å fjernes helt med tiden.

Bilde nr. 9. Idnr. 45912-1.
Treplattung på toppen av
gravrøys. Utsiktspunkt.

Naturskade

Skade som er oppstått som følge av naturlige prosesser, som for eksempel rotvelt, revehi, grevlinghi, flom, erosjon gjengroing, forsumping. I alt 2 gravminner er utsatt for naturskade. En gravhaug har fått et lite rotvelt, mens annen har svært mange grevlinghi.

Sammensatt skadeårsak

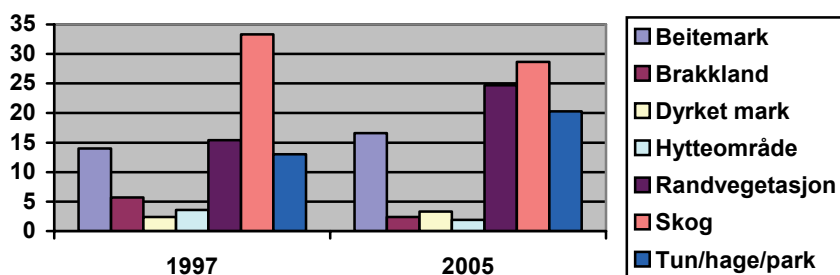
Kategorien gjelder skade der det er vanskelig å bestemme hvilken aktivitet som har forårsaket skaden eller der det er flere skadeårsaker. Til sammen gjelder dette 6 enkeltminner i Trondheim kommune, hvorav 2 av disse ikke ble kontrollert i 1997.

Innenfor et gravfelt med rester av i alt 3 gravhauger (idnr. 16246-1-3) er det nylig gravet små grøfter i overflaten av ukjent funksjon og hensikt. Grøftene er ikke gravet i selve kulturminnene, men i deres sikringsone.

6.5 Areal og arealbruksendring

Arealbruken ble registrert under kontrollen i 1997, men uten standardiserte arealbrukskategorier. I alt opereres det med nærmere 50 ulike kategorier. For å kunne danne et sammenligningsgrunnlag er de ulike arealbrukskategoriene benyttet i 1997 tilpasset arealbrukskategoriene som brukes i Askeladden, figur 5. Ettersom mesteparten av registreringen utført i 1997 ble gjort av undertegnede er det mulig å rekonstruere forholdene og tillempe til dagens kategorier.

Fig. 5. Arealbruk prosentvis fordeling

Hovedinntrykket er imidlertid at det har skjedd lite forandring i arealbruken siden 1997 og at tabellen ovenfor ikke gir et riktig inntrykk av virkeligheten. Det er blant annet ikke blitt færre hytteområder og mindre skogsareal. Endringer som utgjør forskjellen er eksempelvis at hytter kan ha hager tilknyttet seg og dermed er hage/tun/park mer naturlig kategori. Det er heller ikke slik at tilbakegangen for skog er så stor som den ser ut for. Tilbakegangen skyldes først og fremst at randvegetasjon er mer riktig kategori for kulturminner som ligger i øyer i dyrket mark, eller områder som er i umiddelbar nærhet av jordbruksarealer.

En endring som er reel imidlertid er at det er blitt mer areal som benyttes som beitemark. Dette skyldes trolig omlegging i landbrukspolitikken, hvor kyr skal være ute i friluft ett visst antall uker hvert år.

6.6 Kontroll av kartfestinger

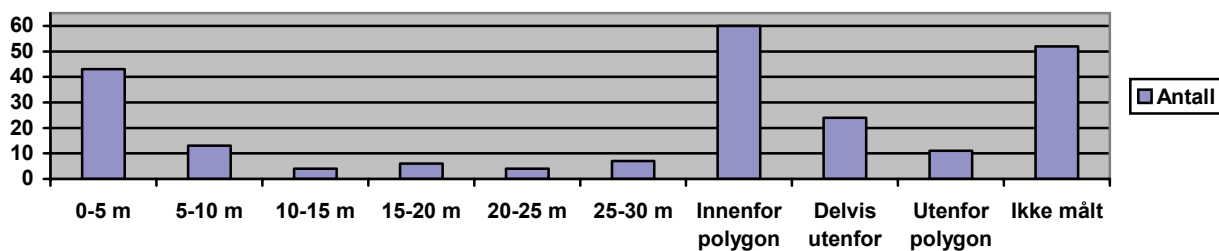
Som et ledd i kontrollregistreringen ble alle kulturminner målt inn som flater og det ble anført hvor stort avvik som var i forhold til ØK-avmerkingen på kart. I de tilfelle enkeltminnene er avmerket som punkt på ØK-kartet er antall meter avvik oppgitt i beskrivelsen. For å kunne kategorisere/standardisere avviket er det satt opp en tabell for punkter som har 5 meters intervaller, se figur 6.

Tradisjonelt er avvik under 20 m betegnet som akseptabelt, mens avvik over 20 m karakteriseres som feilavmerket. Hele 14,2 % av kulturminnene tidligere avmerket som punkt i ØK viste seg å være feilavmerket.

Når det gjelder enkeltminner innenfor polygon er det kun polygonet/lokaliteten som er kartfestet. For å kunne måle avvik for disse kulturminnene er det beskrevet om enkeltminnet ligger innenfor, utenfor eller delvis utenfor polygonet. I alt 11 % av kulturminnene lå i sin helhet utenfor eksisterende polygon og kan således sies å være feilavmerket.

I kategorien "Ikke målt" inngår kulturminner som ikke er målt inn tidligere, kulturminner som ikke ble målt inn pga tett skog og kulturminner som ble nyregistrert.

Fig. 6: Kontroll av kartfesting - avvik

7. Tendenser i trusselbildet

Tendensene fra forrige kontrollregistrering har forsterket seg. Gravminner som ligger i tilknytning til boligområder og gårdsanlegg blir utsatt for stor slitasje og skade/tap. De er i stor grad utsatt for forsøpling og tildekking/skjemming.

Imidlertid er det positive trekk som på sikt trolig vil endre dette bildet noe. I forbindelse med "Miljøplan i landbruket" yter fylkesmannen i Sør-Trøndelag skjøtselsmidler slik at mange gravminner kommer til å bli ryddet for avfall og annet som er på og i nærheten av gravminnene. Trolig vil også den økte oppmerksomheten om gravminnene og kunnskap om deres faktiske lokalisering i terrenget virke beskyttende i seg selv. Noe av årsaken til forsøplingen er mest sannsynlig at man ikke er oppmerksom på at man eier fredete kulturminner, samt at man ikke vet hvilke bestemmelser som gjelder for automatisk fredete kulturminner.

Kulturminner som ligger i utmark er minst utsatt for press/skade. På grunn av Trondheim kommunes fortettingspolitikk og restriktive holdning til bygging av boliger utenfor bykjernen er det mulig at trusselbildet ikke vil endre seg i negativ retning.

8. Konklusjon

Kontrollregistreringen i Trondheim kommune omfattet 201 automatisk fredete kulturminner. De fleste gravhauger og gravrøyser beliggende i nærheten av åkermark eller gårdsanlegg. 152 kulturminner (75,5 %) kan karakteriseres som intakte, det innebærer at tilstanden er uendret siden forrige registrering, mens 40 kulturminner (20 %) er skadet/skjemmet/tildekket og 4 kulturminner (2 %) er tapt. Det lot seg ikke gjøre å gjenfinne 4 kulturminner (2 %) og 1 kulturminne ble omdefinert (0,5 %). Husbygging- og friluftslivskade som er den største kategorien som har forårsaket flest tap og mest skade på de kontrollerte kulturminnene.

På grunn av at det var utelukkende fornminner avmerket med rune-R som ble kontrollert i 1997 er det noe uavklart hva tapet er i løpet av de 8 årene. Registrert tap er 4 kulturminner, men trolig var 2 av dem tapt allerede i 1997. Videre viser det seg at flere av de kulturminner som ikke ble kontrollert i 1997 er skadet, skjemmet eller tildekket. I mange tilfeller ser det ut for at skadene er av eldre dato, slik at statistikken er noe usikker. Trolig er skade pr. år i gjennomsnitt lavere enn de faktiske tallene viser.

Kulturminnene ble også kontrollert på enkeltminnenivå med tanke på nøyaktighet ved tidligere kartavmerkninger. Hele 12,6 % av alle målte kulturminner lå utenfor gjeldende akseptable feilmargen som er 20 m.

9. Kilder

Askeladden. Databasen for kulturminner, <http://askeladden.ra.no/sok/>

Binns, Kari Støren, 1998: Fortidens minner i dagens landskap. Status for automatisk fredete kulturminner i Trondheim kommune, Sør-Trøndelag, 1998 – NIKU Oppdragsmelding 064.

Miljøstatus i Trondheim, <http://www.ceroi.net/kommuner/trondheim/tema/skog/index.htm>

Miljøstatus i Trondheim,
<http://www.ceroi.net/kommuner/trondheim/tema/landbruk/index.htm>

Norsk Standard; Automatisk fredete kulturminner – Registrering av tap og skade. NS 9450, 1. utgave oktober 2003."

Riksantikvarens nettsider om miljøovervåkning
<http://www.riksantikvaren.no/Norsk/Fagemner/Miljoovervaking/>

Sollund, May-Liss Bøe, 2004: Fortidens minner i dagens landskap. Status for automatisk fredete kulturminner i Sarpsborg kommune, Østfold, 2004. Oslo, NIKU Tema 13.

Statistisk sentralbyrå, <http://www.ssb.no/>

Innberetning om en topografisk-arkeologisk registrering i Stor-Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylke, 1965.

10. Vedlegg

1. Brev fra Riksantikvaren, datert 04.04.2005. Miljøovervåkningsprogram "Fortidens minner i dagens landskap". Kontrollregistrering av automatisk redete kulturminner i Trondheim kommune i 2005.
2. Registreringer utført av Sør-Trøndelag fylkeskommune 1990-2004.
3. Kontrollregistreringsskjema brukt under feltarbeidet.
4. ØK-registrerte kulturminner som ikke ble kontrollregistrert 1997.
5. Kulturminner registrert feil i 97.
6. Nyregistrerte kulturminner oppdaget i forbindelse med kontrollen 2005.
7. Status for alle registrerte kulturminner.

Vedlegg 1.

SAKSBEHANDLER
Rådgiver Anke Loska
DOK. NR.
SAR REF
2002/432 ALo
1138

INNVÅLGSTELEFON
22 94 03 80
DERES DATO

TELEFAKS
22 94 04 05

- 4 APR 2005

Sør-Trøndelag fylkeskommune
Divisjon Næring, Samferdsel og Kultur,
Kulturavdelingen,
Fylkeshuset, Postuttak

7004 Trondheim

Att: Rut Helene Langebrekken Nilsen

SØR-TRONDELAG FYLKESKOMMUNE FYLKESHUSET	
SAKS-DOK.NR. 200504110-1	
11 APR. 2005	
SAKSBEH.:	U.OFF.:
ARK.:	650

**MILJØOVERVÅKINGSPROGRAM "FORTIDENS MINNER I DAGENS
LANDSKAP"
KONTROLLREGISTRERING AV AUTOMATISK FREDETE
KULTURMINNER I TRONDHEIM KOMMUNE I 2005**

Vi viser til telefonsamtalen den 07.03.05, og mailkontakten mellom Sør-Trøndelag fylkeskommune og Riksantikvaren i perioden 14.03.-18.03.05 angående kontrollregistreringen i Trondheim kommune. Med dette ønsker Riksantikvaren å gi Sør-Trøndelag fylkeskommune, Kulturavdelingen, i oppdrag å gjennomføre kontrollregistreringen av automatisk fredete kulturminner i Trondheim kommune i 2005 som ledd i overvåkingsprogrammet "Fortidens minner i dagens landskap".

Prosjektet "Kontrollregistrering av automatisk fredete kulturminner" ble igangsatt i 1997 med fokusering på desimeringshastigheten for automatisk fredete kulturminner. Prosjektet er siden 2001 blitt innlemmet i Riksantikvarens miljøovervåkingsvirksomhet, og har som formål å få oversikt over utviklingen av tap av og skade på arkeologiske kulturminner ved feltkontroll og data fra Kulturminnebasen "Askeladden". Overvåkingen gjennomføres i henhold til nasjonalt resultatmål 3.2: "Fredete og fredningsverdige kulturminner og kulturmiljøer skal være sikret og ha ordinært vedlikeholdsnivå innen 2020."

Data fra overvåkingsprogrammet gir grunnlag for å stille prognoser for hvor stor del av kulturminnebestanden som vil forsvinne i løpet av en gitt tid. Dette gjelder spesielt det ukontrollerte tapet av kulturminner, dvs. fjerning av lovbeskyttede kulturminner uten forutgående tillatelse fra antikvariske myndigheter. Systematisk periodisk overvåking av strategiske parameter medfører at trusler og tendenser oppdages. Programmet tar videre sikte på å synliggjøre sektoransvarlighet gjennom registrering av skadeårsaker etter sektor-relaterte skader.

Riksantikvaren

Dronningens gate 13

Postboks 8196 Dep, 0034 Oslo

Telefon: 22 94 04 00 Telefaks: 22 94 04 04 E-post: riksantikvaren@ra.no

I overvåkingsprogrammet overvåkes det i alt 16 kommuner over en tidsperiode av fem år. Etter fem år kontrollregistreres de samme kommunene på nytt for å opprettholde en fortløpende oversikt over ukontrollert tap og skadeårsakene.

I 2004 ble det første omdrev avsluttet, I 2005 begynner det andre omdrev, og fire kommuner som tidligere har blitt registrert i 1997, ble valgt ut i samarbeid med Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). De aktuelle kommunene for kontrollregistreringen i 2005 er Skien (Telemark), Tromsø (Troms), Grong (Nord Trøndelag) og Trondheim (Sør Trøndelag).

Etter samtale med Dere ønsker Riksantikvaren at Sør-Trøndelag fylkeskommune, kulturavdelingen, gjennomfører kontrollregistreringen for Trondheim kommune, Skien, Tromsø og Grong kontrollregistreres av NIKU.

Riksantikvaren stiller følgende krav til utføringen av kontrollregistreringen:

1. Det skal kontrollregistreres samtlige automatisk fredete kulturminner (forminner) i Askeladden, inklusive de med uavklart vernestatus i Trondheim kommune. Dette gjelder også nyregistrerte kulturminner. Dersom det mangler registreringer i Askeladden skal disse legges inn i databasen og objektene skal kartfestes slik at Askeladden er oppdatert. Kjente fjernete kulturminner skal ikke oppsøkes (kulturminner som er erklært fjernet under forrige kontrollregistrering).
2. Kontrollregistreringen skal også omfatte kontroll av kartplassering av objektene. Det forutsettes bruk av Differensiell GPS til innmåling av alle objekter. Ønskelig nøyaktighet 1-2 meter. Objektene skal fortrinnsvis måles inn som flater. Eventuelle korrigeringer i kartplasseringen skal lastes inn i Askeladden. Eventuelle avvik fra tidligere kartplassering skal måles og dokumenteres i tabellform for alle objekter det gjelder.
3. Under kontrollregistreringen skal det brukes "Norsk Standard; Automatisk fredete kulturminner - Registrering av tap og skade" (NS 9450, 1.utgave oktober 2003). For hvert kulturminneobjekt skal det fylles ut rubrikkene jfr. eksempel på registreringsskjema (tillegg A i standarden). Dersom fylkeskommunen bruker eget registreringsskjema er det en forutsetning at skjemaet inneholder kategoriene som er oppført i Norsk Standard 9450.
4. Tilstanden av forminner skal registreres på enkeltminnenivå. Hvis et skadet objekt innenfor et fornminnefelt ikke er oppført med en sub-identitetsnummer i Askeladden, skal det opprettes et eget sub-identitetsnummer.
5. Det skal gis en kort men presis beskrivelse av skadebildet. Digitalkamera benyttes til dokumentasjon. Ved bruk av fotodokumentasjon knyttes objektet til ID nummer i Askeladden og det opprettes en fotoliste. Bildemateriell sendes som CD til Riksantikvaren.
6. Resultatene fra kontrollregistreringen skal legges inn i tilstandsskjemaet i Askeladden slik at det er å jour. Feil eller mangler i Askeladden skal oppdateres. Endringer i status for kulturminnene, og tilstanden til enkeltminnene og lokalitetene legges inn i Askeladden. Det skal meldes fra til Riksantikvaren når dette er gjort.
7. Resultatene som er direkte knyttet til nøkkeltallene skal leveres tidligst mulig, dog innen 01.februar 2006.
8. Resultatene skal publiseres snarest mulig etter feltarbeid, dog innen slutten av april 2006. Rapporter skrives etter felles mal for å garantere sammenlignbarhet

med hensyn til nasjonal rapportering. Som rapportmal gjelder rapportstrukturen for kontrollregistreringen i 2002 gjennomført av NIKU. Riksantikvaren ber om at det sendes et utkast til rapporten for godkjenning.

9. Eventuelle avvik under feltarbeid, som for eksempel problemer vedrørende tilgjengelighet til forninner, beskrivelse av skadeårsak hhv. skadebilde, og lignende, må avklares med Riksantikvaren for godkjenning.
10. Riksantikvaren oversendes ti (10) eksemplarer av sluttrapporten. Tre (3) eksemplarer av sluttrapporten skal også sendes til Trondheim kommune.

BUDSJETTRAMMEN

For Trondheim kommune er det oppført 240 enkeltminner i Askeladden. Ikke alle ØK-registrerte forninner er lagt inn i Askeladden både med tekst og geometri ennå, noe som er en forutsetning for en effektiv kontrollregistrering. Riksantikvaren er i gang med å rette dette opp. Dersom det viser seg at det er nødvendig at fylkeskommunen må også trekkes inn i dette arbeid, vil vi gjerne ta imot tilbudet fra fylkeskommunen jfr. mail den 16.03.05 om å gjøre dette arbeidet. Kostnader knyttet til dette dekkes av Riksantikvaren etter en avtale er inngått.

150 timer i felt á 575,-	86.250
75 timer for/etterarbeid á 350,-	26.250
TOTALT:	112.500

Budsjettrammen for oppdraget er NOK 112.500 eks. mva. I budsjettrammen inngår forarbeidet, feltarbeidet og rapportering inklusive trykking jfr. ovennevnte spesifikasjoner til kontrollregistreringen. Merverdiavgiftsloven sier at tjenester som er ledd i offentlig myndighetsutøvelse er unntatt avgiftsplikt. Etter vår forståelse vil en kontrollregistrering av kulturminner regnes som en offentlig myndighetsutøvelse.

FAKTURERING AV REGNINGER OG REGNSKAP, RAPPORTERING

Oppdragsprosjektet faktureres fortløpende av Sør-Trøndelag fylkeskommune på månedlig basis. Spesifisert faktura skal sendes og benyttes som grunnlag for utbetalinger. I den spesifiserte regningen skal det bl.a. oppføres gjeldende tidsrom, medarbeiderens navn, timelønn, aktivitet (for eksempel ajourføring av registeret, feltarbeid og lignende) og tidsbruken til den spesifikke aktiviteten. Antatte budsjettoverskridelser varsles så tidlig som mulig og senest ved forbrukt 75 % av avtalt økonomisk ramme, slik at prosjektet eventuelt kan avsluttes på en forsvarlig måte innenfor budsjettrammen.

Dersom det oppstår forsinkelser i prosjektet som gjør at framdriftsplanen ikke kan overholdes, skal Riksantikvaren straks underrettes skriftlig om dette.

Riksantikvaren ønsker at det skrives et kort feltnotat. Feltnotatet skal være kortfattet og skal oppsummere erfaringer under feltarbeid. I feltnotatet skal det bl.a. tas opp punkter vedrørende, kvaliteten på stedfestingen, erfaringer med bruk av Norsk

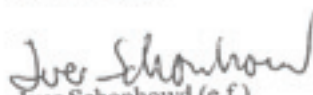
standard samt praktiske problemer og tilgjengeligheten. Feltnotatet kan sendes via mail til Riksantikvaren (att: Anke Loska).

Betaling skjer etter at Riksantikvaren har mottatt spesifisert faktura og tjenesten er godkjent. Utbetalingen skjer fortløpende etter fakturering via Skattefogden i Oslo. (Vi gjør oppmerksom på at transaksjonen kan ta inntil en måned.) Dato for siste fakturering er 01.12.2005.

Under henvisning til bevilgningsreglementets § 17 gjør vi oppmerksom på at Riksantikvaren og Riksrevisjonen har adgang til å føre kontroll med at midlene er brukt etter forutsetningene. Riksantikvaren forbeholder seg retten til å utsette den siste utbetalingen, dersom prosjektets kvalitet ikke tilfredsstillende vilkårene i bestillingen.

Riksantikvaren ber om skriftlig bekreftelse på at betingelsene som er stilt, aksepteres av Sør-Trøndelag fylkeskommune, kulturavdelingen.

Vennlig hilsen

Iver Schonhowd (e.f.)
seksjonssjef

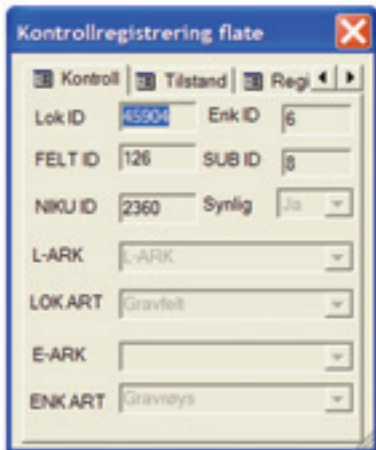

Anke Loska

Gjenpart: Ingrid Smedstad (RA)

Registreringer utført av Sør-Trøndelag fylkeskommune 1990-2004.

Sak/gårdsnavn	Idnr	Type kulturminne	Tilstand
Humlehaugen	952651-240	240 bosetningsspor	Intakt - regulert til bevaring
Grillstad	87972-1-3	3 gravrøyser	Intakt – regulert til bevaring
Christiesgt	Ikke innført	12 kokegroper og stolpehull	Fjernet - disp
Hoem	96032-1-2	2 gravhauger	Skjemmet, inngrep i sikringsone
Tesliåsen	94635-70	70 kullgroper	Intakt – regulert til bevaring
Myran	Ikke innført	26 stolpehull og kokegroper	Fjernet - disp
Golfbane Spongdal	Ikke innført	20 kokegroper og stolpehull	Intakt/ikke synlig kulturminne
Myran eldresenter	Ikke innført	3 kokegroper	Fjernet - disp
Rotvoll	97141	1 gravrøys	Intakt
Kvennild søndre	54826-1	En mengde bosetningspor	Fjernet - disp
Kvennild nordre	Ikke innført	En mengde bosetningspor	Fjernet - disp
Kvennild nordre	Ikke innført	En mengde bosetningspor	Fjernet - disp
Torgard vestre	Ikke innført	Bosetningspor	Skadet. Disp, ikke gravet ut
Lien	94453-1-3	2 gravrøyser og 1 hulveg	Intakt
Tverreggen	96368-1	1 kokegrop	Fjernet - disp
Være vestre nedre	Ikke innført	Bosetningspor	Fjernet - disp
Østmarka	Ikke innført	Bosetningspor	Fjernet - disp
Rotvoll	Ikke innført	Bosetningspor	Fjernet - disp
Kystad	Ikke innført	Bosetningspor	Fjernet - disp
Golfbane Spongdal	Ikke innført	1 kokegrop	Fjernet – disp
Rotvoll	Ikke innført	Noen bosetningsspor	Fjernet - disp

Vedlegg 3: Eksempel på kontrollregistreringsskjema

Kontrollregistrering flate

Kontroll | Tilstand | Regi

Lok ID: 45904 Enk ID: 6

FELT ID: 126 SUB ID: 8

NIKU ID: 2360 Synlig: Ja

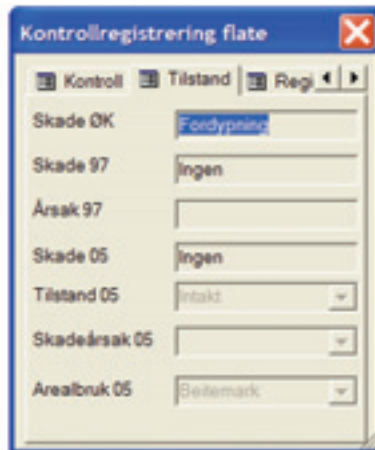
L-ARK: L-ARK

LOK ART: Gravfelt

E-ARK:

ENKART: Gravvæys

Side 1

Kontrollregistrering flate

Kontroll | Tilstand | Regi

Skade ØK: Fordypnet

Skade 97: Ingen

Årsak 97:

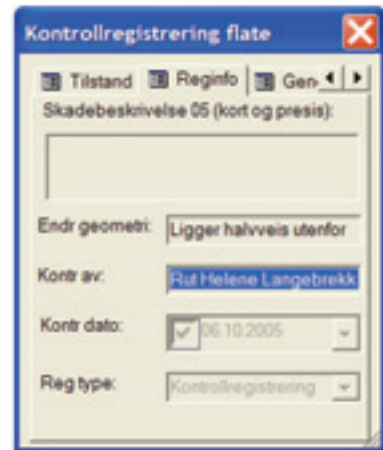
Skade 05: Ingen

Tilstand 05: Intakt

Skadeårsak 05:

Arealbruk 05: Betemerk

Side 2

Kontrollregistrering flate

Tilstand | Reginfo | Gen

Skadebeskrivelse 05 (kort og presis):

Endr geometri: Ligger halvveis utenfor

Kontr av: Rud Helene Langebrekk

Kontr dato: 06.10.2005

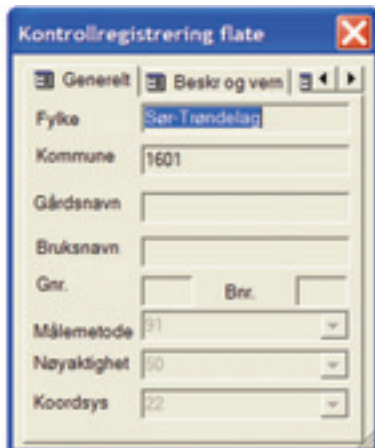
Reg type: Kontrollregistrering

Side 3

Side 4

Side 5

Side 6

Kontrollregistrering flate

Generelt | Beskr og vem

Fyke: Sør-Trøndelag

Kommune: 1601

Gårdsnavn:

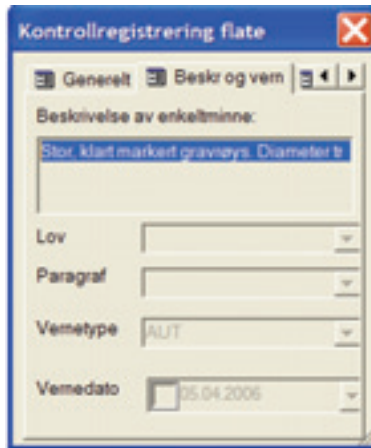
Bruksnavn:

Grn. Brn.

Målemetode: 31

Nøyaktighet: 30

Koordsys: 22

Kontrollregistrering flate

Generelt | Beskr og vem

Beskrivelse av enkeltminne:
Stor klart markert gravvæys. Diameter b

Lov:

Paragraf:

Vemetype: AUT

Vemedato: 25.04.2006

Kontrollregistrering flate

Tilstand forts | Egenskaper

Arealbruk 1965:
Bl skog, beite

Arealbruk 1997:
Bl skog, beite

4. ØK-registrerte kulturminner som ikke ble kontrollregistrert 1997:

Gårdsnavn:	Idnr	Art	Årsak til manglende kontroll:	Tilstand 05
Rydningen	66947-1	Gravrøys	Tvilsom	Fjernet
Skjøstad	556121-2	2 røyser	Meget tvilsom	Fjernet
Mule Larsgård	55622-1	1 gravhaug	Tvilsom	Skadet, gravet hull i sentrum
Tangan	45901-1-2	2 gravhauger	Meget tvilsom	Intakt
Haugan nordre	16249-1	Gravrøys	Meget tvilsom	Intakt
Haugan søndre	36317-2	Gravhaug	Dyrket	Skadet, fortsatt dyrking
Hangran Øvre	6864-1	Gravhaug	Tvilsom	Intakt, fortsatt tvilsom
By søndre	73045-1-4	4 gravhauger	Uvisst	2 intakte, 2 skadet natur
Høstadvotten	16244 -1	1 steinlegging	Tvilsom	Intakt
Kystadskogen	45907-1-3	2 gravhauger, 1 bauta	Snøfall	Bauta ikke gjenfunnet, 1 haug skjemet, 1 intakt
Kystadskogen	26406-1	1 gravhaug	Snøfall	Skadet, slitasje

5. Kulturminner registrert feil i 97:

Gårdsnavn:	Idnr	Type feil
Hansbakken	45910-1	Registrert feil punkt. Registrerte altså ikke gravrøysa
Lien	26405-1	Var fjernet allerede i 97.
Digre	45904-1-11	Ingen oversikt over hvilke idnr som er hvilke kulturminner
Bruråk	73052-1	Registrert feil punkt. Fant altså ikke gravhaugen.
By nordre	66945-12	Ikke tegnet inn på oversiktskartet. Ligger i hagen, beskrevet som kratt.
By nordre	66945-16	Gravrøys karakterisert som fjernet, men minst halvparten eksisterer.

6. Nye kulturminner oppdaget i forbindelse med kontrollregistrering 2005:

Gårdsnavn	Idnr	Art	Tilstand 05
By nordre	66945-30 (ikke innført)	1 gravhaug	Intakt
Jonsvannet	96039-1-2	2 kullgroper	Intakt
Digre	45904-13-14 (ikke innført)	2 gravhauger	Intakt
Haugen	55613-6-9	4 gravrøys	Intakt
Haugen	45892-2-3	2 gravhauger	Intakt
Onsøyen	55614-4	Bosetningsområde	Intakt
Hoem	96032-1	Bosetningsområde	Dyrkes
Aunet	96039-1	2 kokegroper i overflaten	Dyrkes
Størvoll	16253-2-3	1 gravrøys og 1 bosetningsområde	Intakt
Haugan nordre	16249-4 (ikke innført)	1 gravrøys	Skadet, vindfall
Lia nordre	94453-3	1 mulig hulvei	Intakt
Totalt:	19 nyregistreringer av enkeltminner.		

Vedlegg 7. Tilstanden til alle kontrollerte kulturminner i Trondheim kommune 2005

Lok id	Enk id	Art	Tilstand 2005	Skadeårsak 2005	Arealbruk 2005	Skade 2005	Skade 1965	Arealbruk 1965	Skade 1997	Skadeårsak 1997	Arealbruk 1997
73045	4	Gravhaug	Skadet	Sammensatt skadeårsak	Randvegetasjon	Fordypning	Ingen	Skog	Ikke kontrollert		Ikke registrert
16246	1	Gravhaug	Skjemmet	Sammensatt skadeårsak	Skog	Inngrep i sikringssonen	Fordypninger	Beite	Ingen		Skog/kratt
16246	2	Gravhaug	Skjemmet	Sammensatt skadeårsak	Skog	Inngrep i sikringssonen	Rest av haug	Beite	Garasje	Husbygging	Skog/kratt
16246	3	Gravhaug	Skjemmet	Sammensatt skadeårsak	Skog	Inngrep i sikringssonen	Rest av haug	Beite	Ingen		Skog/kratt
36315	1	Gravrøys	Skadet	Sammensatt skadeårsak	Randvegetasjon	Fordypninger	Avskåret	Berg	Ingen		Berg
55622	1	Gravrøys	Skadet	Sammensatt skadeårsak	Skog	Plyndringsgrop	Ingen	Bergdrag	Ikke registrert		Ikke registrert
73045	3	Gravhaug	Skadet	Naturskader	Randvegetasjon	Rotvelt	Ingen	Skog	Ikke kontrollert		Ikke registrert
66949	1	Gravhaug	Skadet	Naturskader	Beitemark	Flere grevlinghull	Fordypning	Beite	Grevlinghull	Natur	Beite
66945	28	Gravrøys	Skjemmet	Jordbrukskader	Randvegetasjon	Inngrep i sikringssonen	Fordypning	Beite	Ingen		Kratt
66945	16	Gravrøys	Tildekket	Jordbrukskader	Randvegetasjon	Ingen	Avflattet	Beite	Fjernet	Dyrking	Dyrket mark/kratt
66945	17	Gravrøys	Skjemmet	Jordbrukskader	Randvegetasjon	Siltasje ved dyrking	Avflattet	Beite	Avskåret	Dyrking	Øy i dyrket mark
55619	2	Gravrøys	Skjemmet	Jordbrukskader	Randvegetasjon	Akerstein sikringssonen Hestetråkk	Fordypning	Øy i dyrket mark	Utvidet sjakt	Massetak	Campingområde
6873	3	Gravhaug	Skadet	Jordbrukskader	Beitemark	Inngrep i sikringssonen	Fordypning	Beite	Sjakt i VSV	Ukjent	Beite/tursti
96032	1	Gravhaug	Skjemmet	Jordbrukskader	Randvegetasjon	Inngrep i sikringssonen	Ikke Øk-reg	Ikke registrert	Ikke registrert		Ikke registrert
96032	2	Gravhaug	Skjemmet	Jordbrukskader	Randvegetasjon	Inngrep i sikringssonen	Ikke Øk-reg	Ikke registrert	Ikke registrert		Ikke registrert
55612	1	Røys	Tapt	Jordbrukskader	Dyrket mark/åk	Fjernet	Ingen	Beite	Ikke kontrollert		Ikke kontrollert
55612	2	Røys	Tapt	Jordbrukskader	Dyrket mark/åk	Fjernet	Ingen	Beite	Ikke kontrollert		Ikke kontrollert
6871	2	Gravhaug	Skjemmet	Husbyggings- og friluftsskader	Skog; produkti	Inngrep i sikringssonen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke kontrollert		Ikke registrert
6871	3	Gravhaug	Ikke gjenfunnet	Husbyggings- og friluftsskader	Skog; produkti	Ikke gjenfunnet	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke kontrollert		Ikke registrert
6871	5	Gravhaug	Skjemmet	Husbyggings- og friluftsskader	Skog; produkti	Inngrep i sikringssonen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke kontrollert		Ikke registrert
66945	1	Gravrøys	Skadet	Husbyggings- og friluftsskader	Brakkland	Kuttet i SV ytterkant	Avflattet	Beite	Omrøtet overflate	Uviss	Kjerr/hageavfall
66945	2	Gravrøys	Tapt	Husbyggings- og friluftsskader	Randvegetasjon	Tapt	Avflattet	Beite	Nedslitt	Gårdsvei	Beite
66945	7	Gravrøys	Skadet	Husbyggings- og friluftsskader	Tun/hage/park	Skadet	Fordypning	Beite	Ingen		Hyttetun
66945	9	Gravrøys	Skjemmet	Husbyggings- og friluftsskader	Tun/hage/park	Inngrep i sikringssonen	Avflattet	Beite	Ingen		Hage
66945	15	Gravrøys	Skadet	Husbyggings- og friluftsskader	Tun/hage/park	Gravet trappetrinn	Avflattet	Beite	Hage/gjerde	Hagearbeid	Kratt/hage
66945	13	Gravrøys	Skjemmet	Husbyggings- og friluftsskader	Tun/hage/park	Skjemmet	Fordypning	Beite	Hage/gjerde	Hagearbeid	Kratt/hage
66945	22	Gravrøys	Skjemmet	Husbyggings- og friluftsskader	Randvegetasjon	Inngrep i sikringssonen	Ingen?	Beite	Ingen		Kratt/hugstfelt
55619	1	Gravrøys	Tildekket	Husbyggings- og friluftsskader	Tun/hage/park	Tildekket	Sjakt, fordypning	Øy i dyrket mark	Ingen		Campingområde
26403	1	Gravrøys	Skjemmet	Husbyggings- og friluftsskader	Randvegetasjon	Inngrep i sikringssonen	Fordypning	Beite	Avskåret	Ny vei	Beite
26394	2	Gravhaug	Skjemmet	Husbyggings- og friluftsskader	Tun/hage/park	Inngrep i sikringssonen	Fordypning	Skog	Ingen		Skog

Lok id	Enk id	Art	Tilstand 2005	Skadeårsak 2005	Arealbruk 2005	Skade 2005	Skade 1965	Arealbruk 1965	Skade 1997	Skadeårsak 1997	Arealbruk 1997
55609	1	Gravrøys	Skjemmet	Husbyggingsskade	Hyfteområde	Inngrep i sikringssonen	Avflatet, uryddig	Hyttefelt	Tørkestativ/uthus		Hyttefelt
45912	1	Gravrøys	Skadet	Husbyggingsskade	Tun/hage/park	Byggetreterrasse	Grøft	Skog	Påfyllt masse	Hagearbeid	Frømråde
36323	1	Gravhaug	Skadet	Husbyggingsskade	Tun/hage/park	Ombygget	Avflatet, groper	Gårdsanlegg	Avskåret	Trig.punkt, b.hage	Studentby
26406	1	Gravhaug	Skadet	Husbyggingsskade	Skog	Slitasje	Betongpåle	Turområde	Ikke kontrollert		Turområde
16255	1	Gravrøys	Skjemmet	Husbyggingsskade	Tun/hage/park	Inngrep i sikringssonen	Avflatet, fordypn	Turområde	Ingen		Turområde
73041	1	Gravrøys	Skjemmet	Husbyggingsskade	Tun/hage/park	Skjemmet	Ingen	Beite	Bord og benker	Hagearbeid	Beite/hage
73051	1	Gravrøys	Skjemmet	Husbyggingsskade	Tun/hage/park	Inngrep i sikringssonen	Mindre groper	Løvsog	Påbygg, avskåret		Hage
66947	1	Gravrøys	Tap	Husbyggingsskade	Hyfteområde	Fjernet	Avflatet, groper i sentrum	Kolle	Ikke kontrollert		Ikke registrert
90924	1	Rydningssøys	Tildekket	Husbyggingsskade	Randvegetasjon	Tildekket	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke registrert		Ikke registrert
45907	1	Gravhaug	Skjemmet	Bygg/anlegg, industri/vei	Tun/hage/park	Inngrep i sikringssonen	Delvis gjenfyllt sjakt	Turområde	Ikke kontrollert		Turområde
45902	1	Gravrøys	Skadet	Bygg/anlegg, industri/vei	Randvegetasjon	Avskåret i vest	Fordypning	Løvsog	Ingen		Løvsog
66944	1	Gravhaug	Skjemmet	Bygg/anlegg, industri/vei	Tun/hage/park	Støyskjerm i S og V.	Ingen	Hage	Sterk utplanert	Husbygging	Hage, kårhus
45911	1	Gravhaug	Skadet	Bygg/anlegg, industri/vei	Tun/hage/park	Ytterligere slitasje	Ingen	Hage/vei	Nedslitt	Tungtrafikk	Hage/vei
26407	1	Gravhaug	Skadet	Bygg/anlegg, industri/vei	Tun/hage/park	Avkuttet	Overkjørt av vei	Gårdsområde	Tildekket	Lagerplass	Gårdsområde
73044	1	Gravrøys	Skjemmet	Bygg/anlegg, industri/vei	Randvegetasjon	Inngrep i sikringssonen	Ingen	Berg	Ingen		Berg
45907	3	Bautastein	Ikke gjenfunnet	(ikke valgt)	Tun/hage/park	Ikke gjenfunnet	Ingen	Turområde	Ikke kontrollert		Turområde
66945	12	Gravrøys	Ikke gjenfunnet	(ikke valgt)	Hyfteområde	Ikke gjenfunnet	Fordypning	Beite	Ingen, men trolig ikke oppsøkt		Kratt
45904	11	Gravrøys	Ikke gjenfunnet	(ikke valgt)	Beitemark	Ikke gjenfunnet	Fordypning	Bl.skog/beite	Ingen		Eng
55629	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Rasert	Skog	Tildekket	Avfalls plass	Skog
45893	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog/berg	Avflatet omtotet	Massetak	Skog/berg
87972	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke registrert		Ikke registrert
87972	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke registrert		Ikke registrert
87972	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke registrert		Ikke registrert
45904	12	Bautastein	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Beite	Kan falle	Natur	Eng
45904	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite
45904	2	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite
45904	3	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite
45904	4	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite
45904	5	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite
45904	6	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite
45904	7	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite
45904	9	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Uvisst	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite

Lok id	Enk id	Art	Tilstand 2005	Skadeårsak 2005	Arealbruk 2005	Skade 2005	Skade 1965	Arealbruk 1965	Skade 1997	Skadeårsak 1997	Arealbruk 1997
45904	8	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Uviss	Beite	Ingen		Eng
45904	10	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Bl.skog, beite	Ingen		Bl.skog, beite
55627	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Stor brønn midt i	Hage	Ingen		Hage
55627	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Avflatet, blomsterbed	Hage	Ingen		Hage
45907	2	Gravhaug	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Avflatet	Turområde	Ikke kontrollert		Turområde
36326	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Flaggstang	Hage	Ingen		Hage
45908	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Ingen	Skog	Ingen		Skog
45908	2	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Ingen	Skog	Ingen		Skog
6671	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke kontrollert		Ikke registrert
6671	4	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke kontrollert		Ikke registrert
6671	6	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke kontrollert		Ikke registrert
55628	2	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke kontrollert		Ikke registrert
55628	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ikke reg. for Øk	Ikke registrert	Ikke kontrollert		Ikke registrert
73049	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Noe opprotet	Dyrket mark	Blomsterbed	Hagearbeid	Hage
73049	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Avsneiet	Dyrket mark	Ingen		Hage
73049	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Avflatet, hageanlegg	Dyrket mark	Oppmurt	Hagearbeid	Hage
66945	6	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Avflatet	Beite	Avskåret	Hagearbeid	Hage
66945	11	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Avflatet	Beite	Sti	Gangtrafikk	Sti
66945	8	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Fordypning	Beite	Ingen		Hage
66945	18	Gravrøys	Intakt/uendret		Brakkland	Ingen	Fordypning	Beite	Ingen		Kratt
66945	19	Gravrøys	Intakt/uendret		Brakkland	Ingen	Avflatet	Beite	Ingen		Kratt
66945	10	Gravrøys	Intakt/uendret		Brakkland	Ingen	Ingen	Beite	Noe nedslitt	Gårdsvei	Kjerrevei/Kratt
66945	26	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Fordypning	Beite	Kratt/avfalls plass	Avfalls plass	Kratt/avfalls plass
66945	21	Gravrøys	Intakt/uendret		Brakkland	Ingen	Avflatet	Beite	Ingen		Kratt
66945	20	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Avflatet	Beite	Noe nedslitt	Gårdsvei	Kratt/kjerrevei
66945	25	Steinlegning	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ingen?	Beite	Ingen		Kratt
66945	24	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Fordypning	Beite	Ingen		Kratt
66945	23	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Avflatet	Beite	Ingen, men tildekket også da.	Avfalls plass	Kratt/avfalls plass
66946	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Opprotet i sentrum	Øy i dyrket mark	Ingen		Øy i dyrket mark
66946	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ingen	Øy i dyrket mark	Ingen		Øy i dyrket mark
66946	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Avskåret	Øy i dyrket mark	Ingen		Øy i dyrket mark
73045	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ingen	Skog	Ikke kontrollert		Ikke registrert
73045	2	Gravhaug	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ingen	Skog	Ikke kontrollert		Ikke registrert

Lok id	Enk id	Art	Tilstand 2005	Skadeårsak 2005	Arealbruk 2005	Skade 2005	Skade 1965	Arealbruk 1965	Skade 1997	Skadeårsak 1997	Arealbruk 1997
26402	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	2 fordypninger	Blandingsskog	Ingen		Blandingsskog
26402	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Sterkt redusert	Blandingsskog	Ingen		Blandingsskog
26402	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Større fordypning	Blandingsskog	Ingen		Blandingsskog
26403	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Ingen	Beite	Ingen		Beite
45903	4	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Opprotet midt i	Løvskog	Ingen		Løvskog
45902	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Sterkt redusert	Løvskog	Ingen		Løvskog
45902	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Sterkt redusert	Løvskog	Påfylt materiale	Lager oljetønner	Løvskog
26394	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Fordypning	Skog	Ingen		Skog
26394	4	Gravhaug	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Avskåret	Skog	Ingen		Skog
26394	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Fordypning	Skog	Ingen		Skog
26393	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Smal sjakt	Skog/gårdsomr.	Sterkt utgravd	Massetak	Skog/gårdsområ e
26393	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog/gårdsomr.	Ingen		Skog/gårdsområ e
26393	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog/gårdsomr.	Ingen		Skog/gårdsområ e
26393	4	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog/gårdsomr.	Ingen		Skog/gårdsområ e
55609	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ingen	Skog/berg	Ingen		Skog/berg
36312	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Opprotet i sentrum	Skog/berg	Ingen		Skog/berg
36312	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Opprotet i sentrum	Skog/berg	Stort nytt krater	Ikke oppgitt	Skog/berg
55613	5	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Større fordypning	Skog/beite	Ingen		Skog/beite
55613	4	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog/beite	Ingen		Skog/beite
55613	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Avflatet	Skog/beite	Ingen		Skog/beite
55613	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog/beite	Sterkt redusert	Massetak	Skog/beite
55613	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog/beite	Ingen		Skog/beite
36316	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Omveltet stein	Berg	Gjengrodd	Natur	Berg
36316	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Fordypning	Berg	Grevlinghi	Natur	Berg
26396	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog	Fjernet, ikke helt	Fritidsformål	Skog/parkering
26396	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Fordypning	Skog	Ingen		Skog
66950	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Redusert	Beite	Flat stein oppå		Beite
66950	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Rasert	Beite	Ingen		Beite
66950	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Ingen	Beite	Ingen		Beite
16249	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Beite	Ingen		Beite
16249	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Ingen	Beite	Ikke registrert		Skog
16249	3	Rydningrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Ingen	Beite	Ikke registrert		Ikke registrert

Lok id	Enk id	Art	Tilstand 2005	Skadeårsak 2005	Arealbruk 2005	Skade 2005	Skade 1965	Arealbruk 1965	Skade 1997	Skadeårsak 1997	Arealbruk 1997
36315	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Rest	Berg	Ingen		Berg
36315	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Fordypning	Berg	Ny åkerstein	Dyrking	Berg
36317	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Dyrket mark/åk	Ingen	Fordypning	Dyrket mark	Mer overpløyd	Dyrking	Dyrket mark
36317	2	Gravhaug	Intakt/uendret		Dyrket mark/åk	Ingen	Overpløyd	Dyrket mark	Ikke registrert		Ikke registrert
45898	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Beite	Ingen		Beite
45898	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	To fordypninger	Beite	Nær traktorvei	Skogsdrift	Beite
45898	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Rasert	Beite	Nær traktorveg	Skogsdrift	Beite
66949	2	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Ingen	Beite	Nedtråkket	Overbeite	Beite
66949	2	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Avflatet	Beite	Nedtråkket	Overbeite	Beite
45909	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Omrøtet	Skog	Ingen		Skog
55630	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Grøft/kantlinje	Skog	Ridesti	Riding	Villastrøk
45910	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ingen	Hage	Ingen		Hage
26410	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	2 krater	Skog	Ingen		Skog
6875	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog	Ingen		Skog
6875	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ingen	Skog	Ingen		Skog
6875	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Skog	Ingen		Skog
16256	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Omrøtet/fjernet	Beite	Ingen		Frømråde
6876	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Fordypning	Skog	Ingen		Hage
90925	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Ikke registrert for ØK	Ikke registrert	Ingen		Hage
66960	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Beite	Ingen		Skog
66959	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning/avskåret	Beite	Ingen		Skog
6872	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ingen	Dyrket mark	Tildekket med avfall	Avfalls plass	Dyrket mark
6873	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Beite	Avskåret	Veianlegg	Beite/tursti
6873	4	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Beite	Ingen		Beite/tursti
6873	5	Gravhaug	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Fordypning	Beite	Ingen		Beite/tursti
6873	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Delvis fjernet	Beite	Uplanert, vei i N	Massetak	Beite/tursti
55624	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Fordypning	Granskog	Beplantet	Plantefelt	Plantefelt
90100	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ikke registrert for ØK	Ikke registrert	Ingen		Skog
73052	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Avskåret	Eng/skog	Avskåret	Veitvidelse -	Skog
45906	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Avflatet	Turområde	Avskavet, benk	Friluftstilbud	Turområde
6869	1	Borg	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Ruin	Museumssområde	Ingen		Museumssområde
45901	2	Haug	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Forsenkning	Skog	Ikke kontrollert		Ikke registrert

Lok id	Enk id	Art	Tilstand 2005	Skadeårsak 2005	Arealbruk 2005	Skade 2005	Skade 1965	Arealbruk 1965	Skade 1997	Skadeårsak 1997	Arealbruk 1997
45901	1	Haug	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ultrast	Skog	Ikke kontrollert		Ikke registrert
90923	1	Rydningrøys	Omdefinert		Randvegetasjon	Ingen	Ikke reg. for ØK	Ikke registrert	Ikke registrert		Ikke registrert
55616	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Avflattet	Gårdsområde	Pålagt masse	Gårdsarbeid	Gårdsområde
26397	1	Steinlegning	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Avflattet	Hytteområde	Hegeanlegg	Hagearbeid	Hytteområde
16253	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Fordypning	Løvsog	Dypere grop	?	Løvsog
6866	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Avflattet topp	Blandingsskog	Ingen		Blandingsskog
36308	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Fordypning	Beite/skog	Nyplantning gran	Skogplantning	Plantefeit
6860	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ingen	Skog	Ingen		Skog
16244	1	Steinsetning	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Ultrast	Beite	Ikke kontrollert		Ikke kontrollert
45891	1	Bautastein	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Intakt/uendret	Sjakt	Beite	Hagebord	Hagearbeid	Hage
45894	1	Steinlegning	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Fordypning	Gårdsområde	Avflattet	Bakkeplanering	Gårdsområde/kra
55618	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Avskavet	Øy i dyrket mark	Pålagt stein	Dyrking	Øy i dyrket mark
36313	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Hytteområde	Ingen	Avflattet, avskåret	Hyttebebyggelse	Ingen		Villa/hage
55614	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Dyrket mark/åk	Ingen	Ujevn overflate	Skog	Utløyd til skalk	Dyrking	Dyrket mark
45892	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Beitemark	Ingen	Ingen	Skog/beite	Ikke gjenfunnet	Hugsfeit	Hugsfeit
55632	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Rasert, opprotet	Løvsog	Ingen		Løvsog
6863	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Opprotet, rasert	Berg	Helt ombygget	Hagearbeid	Hage
36314	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Opprotet, sjakt	Barskog	Ingen		Hugsfeit
66948	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Sjakt, fordypning	Barskog	Ingen		Hugsfeit
16250	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Sjakt	Berg	Store rotvelt	Natur	Berg
73046	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Sjakt	Barskog	Ingen		Barskog
26399	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Deformert	Hage	Utvildet h.anlegg	Hagearbeid	Hage
45899	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	Inngaving	Barskog	Ingen		Barskog
66951	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog; produkti	Ingen	To fordypninger	Barskog	Ingen		Barskog
45895	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Inntil minkfarm	Dyrket mark	Ingen		Skog
73047	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Rasert	Berg	Ingen		Berg
16252	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Løvsog	Ingen		Løvsog
55621	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Sjakt	Blandingsskog	Ingen		Blandingsskog
26400	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Avskåret	Skog	Påført stein	Vegarbeid	Hytteområde
26401	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Fordypning	Berg	Ingen		Berg
73055	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Ingen	Skog	Ingen		Skog
73055	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Lite skadet	Skog	Ingen		Skog
73055	3	Gravrøys	Intakt/uendret		Randvegetasjon	Ingen	Grunn sjakt	Skog	Stort krater	?	Skog

Lok id	Enk id	Art	Tilstand 2005	Skadeårsak 2005	Arealbruk 2005	Skade 2005	Skade 1965	Arealbruk 1965	Skade 1997	Skadeårsak 1997	Arealbruk 1997
73055	4	Gravhaug	Intakt/uendret		Dyrket mark/åk	Ingen	Sterkt nedpløyd	Dyrket mark	Mer overpløyd	Dyrking	Dyrket mark
16258	1	Bautastein	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Flyttet	Gårdstun	Ingen		Gårdstun
16257	1	Bautastein	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Flyttet	Gårdstun	Ingen		Gårdstun
16257	2	Bautastein	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Flyttet	Gårdstun	Ingen		Gårdstun
36327	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Utrotet/fordypn.	Beite	Forsøplet	Avfalls plass	Skog
36311	1	Bautastein	Intakt/uendret		Tun/hage/park	Ingen	Står opp ned	Hage	Ingen		Hage
6864	1	Gravhaug	Intakt/uendret		Dyrket mark/åk	Ingen	Oppdyrket	Dyrket mark	Ikke registrert		Ikke registrert
94453	1	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ikke reg. for ØK	Ikke registrert	Ingen		Skog
94453	2	Gravrøys	Intakt/uendret		Skog	Ingen	Ikke reg. for ØK	Ikke registrert	Ingen		Skog
16245	1	Gravhaug	Ikke kontrollert	(Snø)		Ikke kontrollert	Fordypning	Skog	Avfall og skrap	Veibygging	Veilagerplass
16245	2	Gravhaug	Ikke kontrollert	(Snø)		Ikke kontrollert	Fordypning	Skog	En del kvist	Veibygging	Veilagerplass
16245	3	Gravhaug	Ikke kontrollert	(Snø)		Ikke kontrollert	Fordypning	Skog	Avskavet	Veibygging	Veilagerplass
16245	4	Gravhaug	Ikke kontrollert	(Snø)		Ikke kontrollert	Fordypning	Skog	Ingen		Veilagerplass
36307	1	Gravhaug	Ikke kontrollert	(Hest på beite)	Beite	Ikke kontrollert	Noe utgravd	Skog	Nær gjerde	Beiting	Skog/hestebeite